

Tööstusettevõtete küsitlus 2015

07.04.2015

Ülevaade esitlusest

(A) Kuidas on mööblitööstusel läinud?

(B) Mida arvavad ettevõtted mööblitööstuse väljavaadetest 2015?

Kas nähakse kasvuvõimalusi?

Millised on eksportööride plaanid?

Mis on fookuses – efektiivsus, mahtude kasv, tootearendus, töötajad?

Kas plaanitakse investeringuid?

Mis toimub tööjõuturul?

Mööblitööstus

MAHT/LISANDVÄÄRTUS

Mööblitööstuse toodangumaht on pärast 2009-2011 kiiret kasvu peatunud: 2014.a. maht 2011.a. tasemel, 2007.a. tasemest 14% madalam

Mööblitööstuse osatähtsus töötleva tööstuse lisandväärtuses 7,0% ja SKPs 0,9%

INVESTEERINGUD

Soodne aeg investeringuteks: laenuvõimendus ja intressid madalad

Töötleva tööstuse laenu- ja liisinguportfelli jäägi suhe müügitulusse (8,4%) on viimase 10 aasta madalaimal tasemel

Töötleva tööstuse laenuportfelli keskmine intressimäär (3,2%) rekordmadalal tasemel

EKSPORT

Mööblitööstus eksportis 2014 0,24 mld EUR eest kaupu (netoeksport +0,16 mld EUR) ehk 3,5% töötleva tööstuse kaupade koguekspordist

Mööblitööstuse eksport (jooksevhindades) on 2007.a. tasemest 18,3% võrra kõrgem, ent 2011.a. tipust 6,8% võrra madalam

Võrdluseks:

Töötlev tööstus eksportis 2014.a. 6,94 mld EUR eest kaupu

Puidutööstus eksportis 0,97 mld EUR eest kaupu ehk 14,2% töötleva tööstuse kaupade koguekspordist

TÖÖJÕUD/KASUM

Tööjõukulud survestavad kasumlikkust

Tööjõukulude osakaal müügitulus on 3 aastaga tõusnud 19,9%lt 21,7%ni, samas kui kogukasumlikkus (kogukasum/müügitulu) on langenud 2,4%lt 1,1%ni

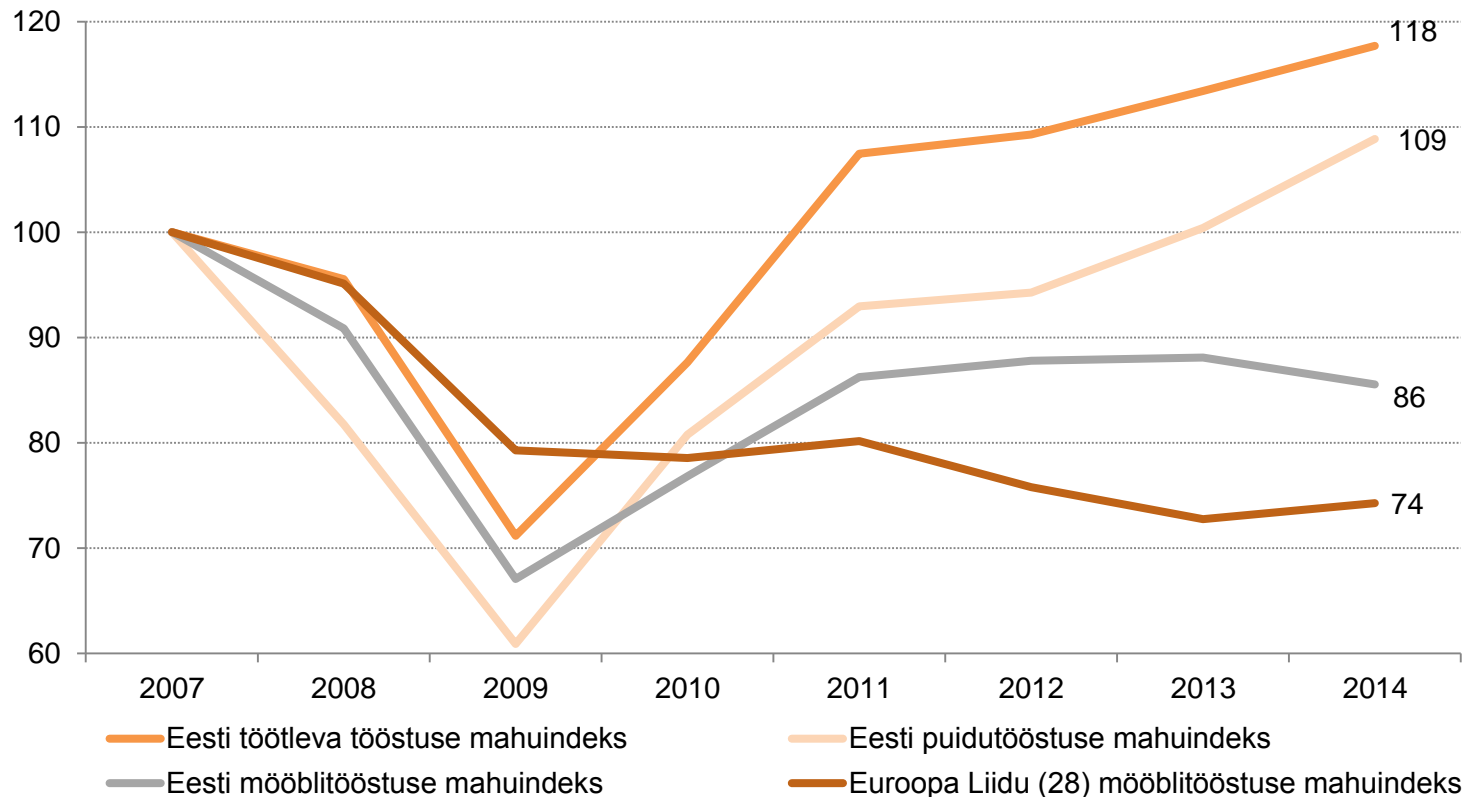
2013 kasvasid tööjõukulud 9,3%, kogukasum 2,0%

2014 kasvasid tööjõukulud 8,4%, kogukasum kahanes 52%
(Statistikaameti lühiajastatistika)

Mööblitööstus annab tööd ca 7000-8000 inimesele, ca 6-7% töötleva tööstuse hõivatutest (2014 IV kv. andmetel)

Mööblitööstuse toodangumaht on pärast 2009-2011 kiiret kasvu peatunud

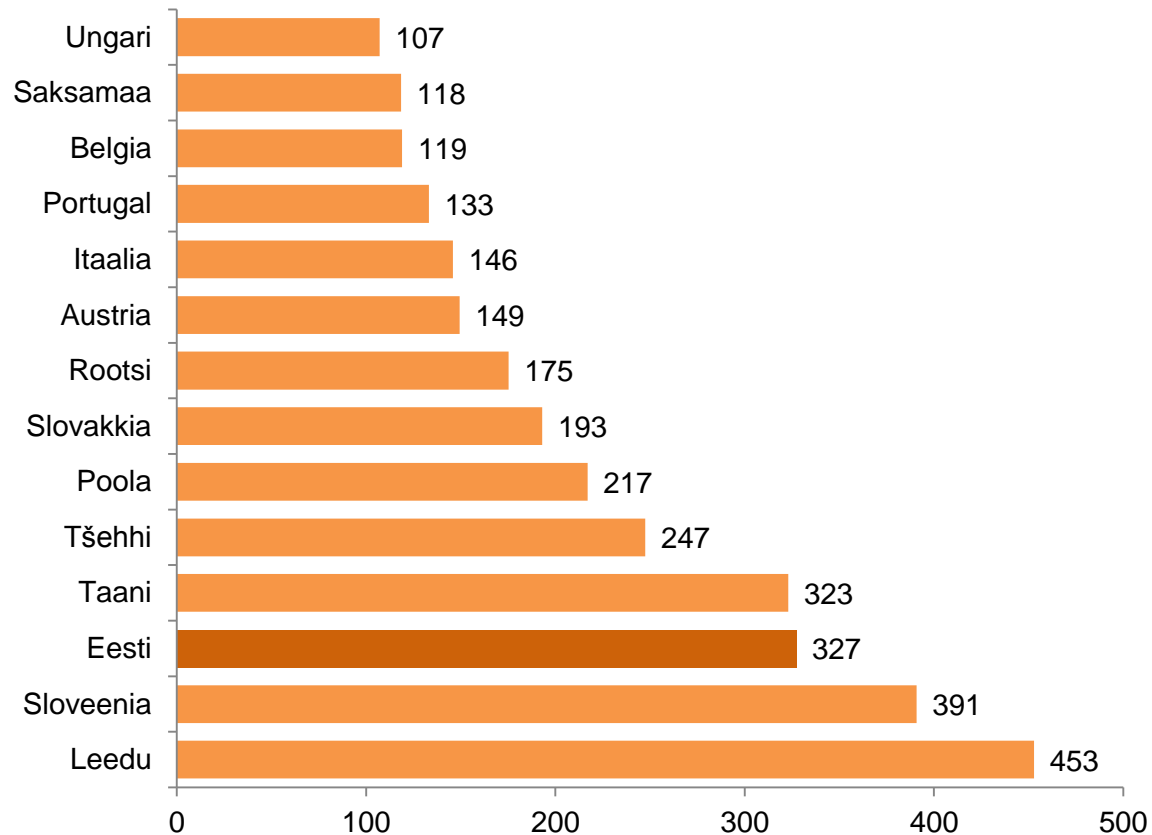
Tööstustoodangu mahuindeks, 2007 = 100

Eesti töötleva tööstuse toodangu maht on viimase nelja aastaga kasvanud 31,6% vs EL 3,9%.

Eesti on ELi suurimaid mööbli eksportijaid elaniku kohta

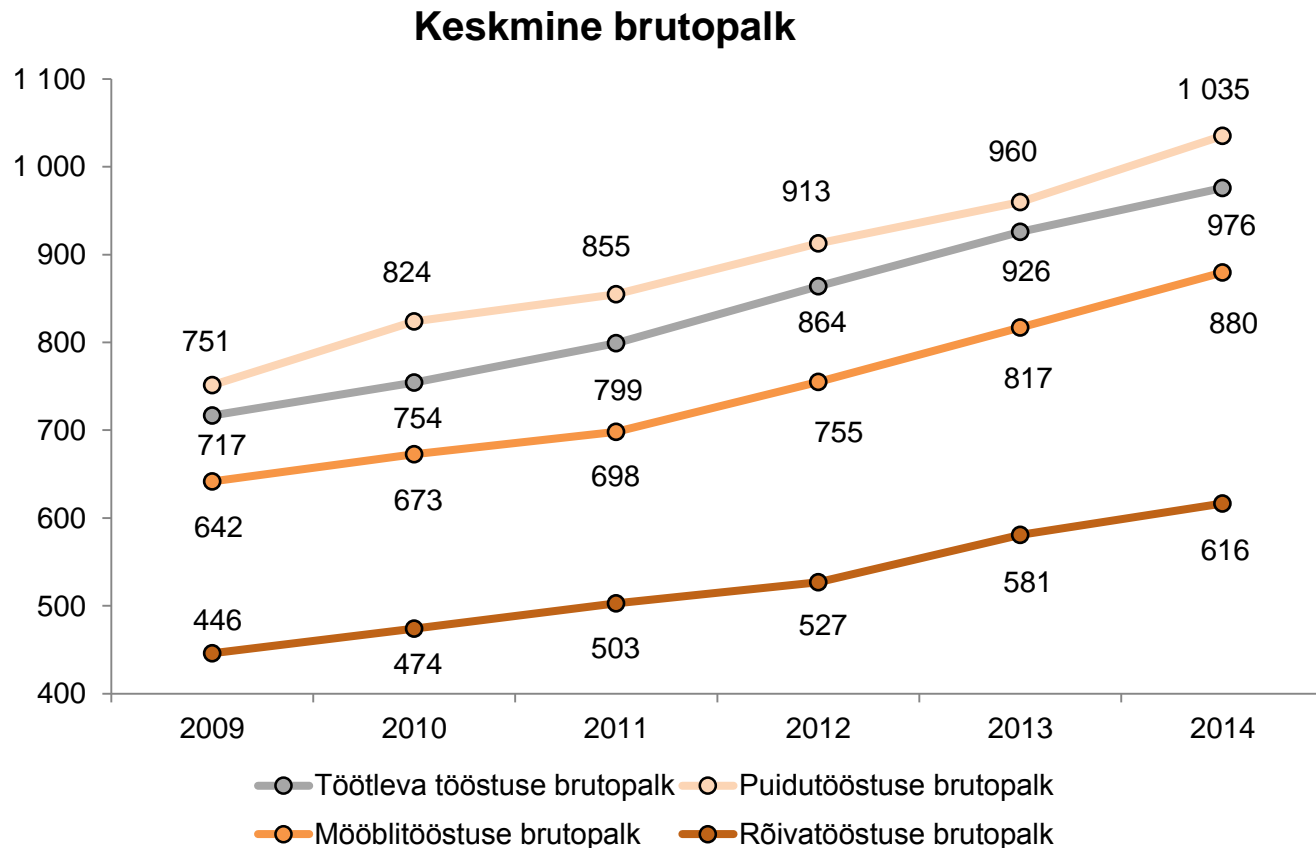
Mööbli* eksport elaniku kohta, EUR/elanik/aasta, 2014

*SITC klassifikaatori alusel mööbli, mööbliosade, madratsite, madratsialuste, patjade jms kaupade eksport

Allikas: Eurostat

Mööblitööstuse brutopalk töötleva tööstuse keskmisest 10% madalam

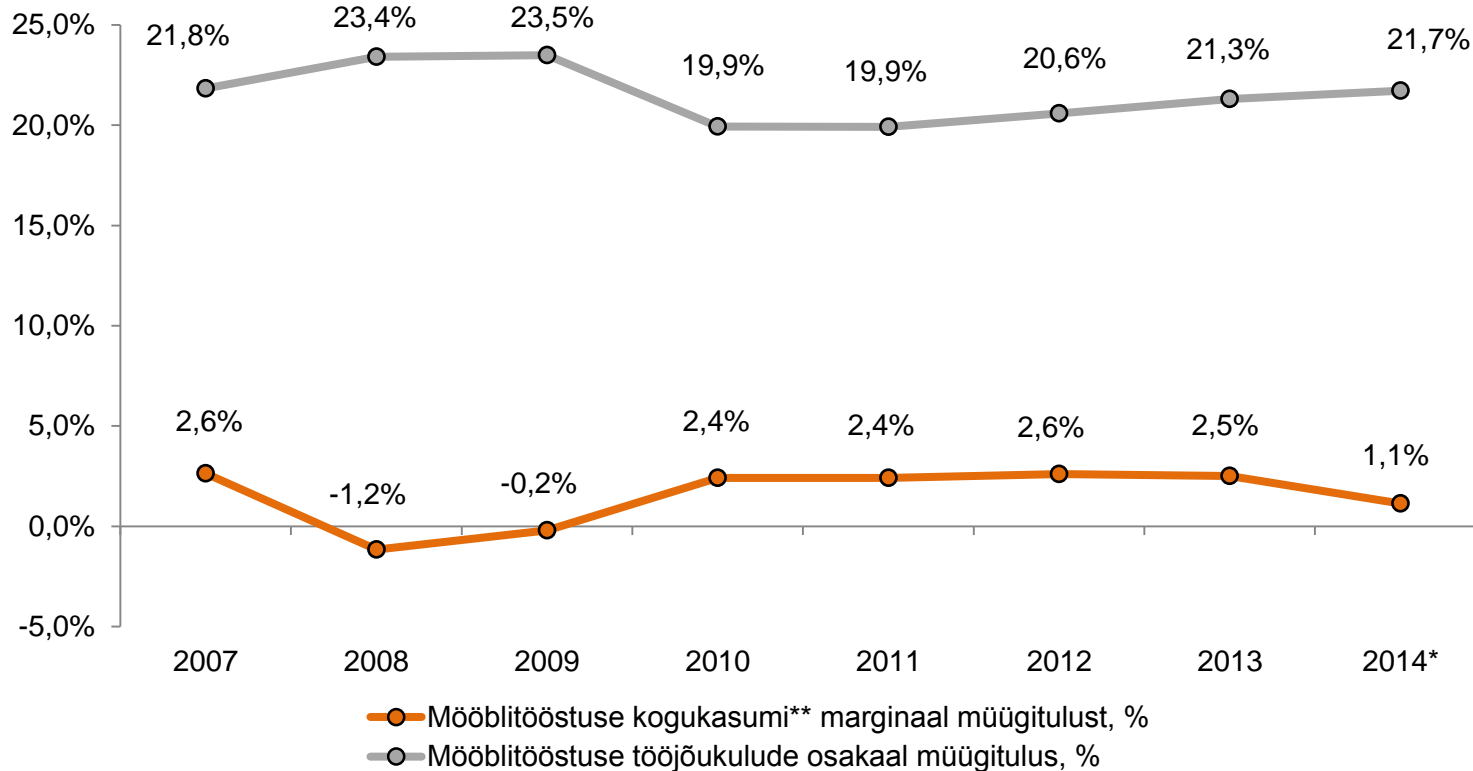

Mööblitööstuse brutopalk on kasvanud keskmiselt 6,6% aastas 2009-2014

*2014 hinnanguline brutopalk põhineb Statistikaameti lühiajastatistika muutusel
Allikas: Statistikaamet

Tööjõukulud survestavad kasumlikkust

Mööblitööstuse tööjõukulude mõju kasumlikkusele

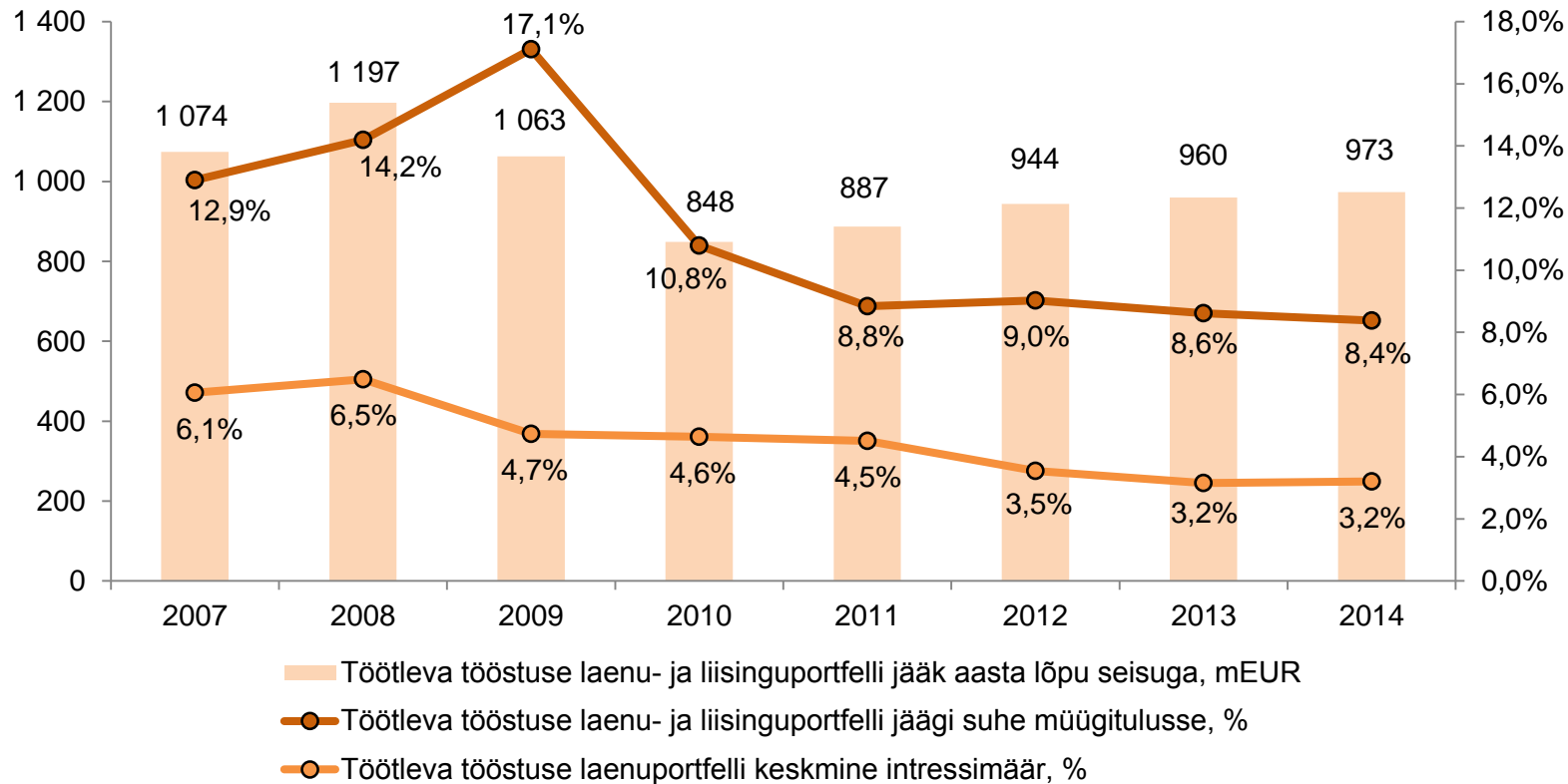

*2014 hinnanguline müügitulu, tööjõukulu, kogukasum ja nendest lähtuvad suhtarvud põhinevad Statistikaameti lühiajastatistika muutusel

**Kogukasum = müügitulu - kulud

Allikas: Statistikaamet

Soodne aeg investeringuteks: laenuvõimendus ja intressid madalad

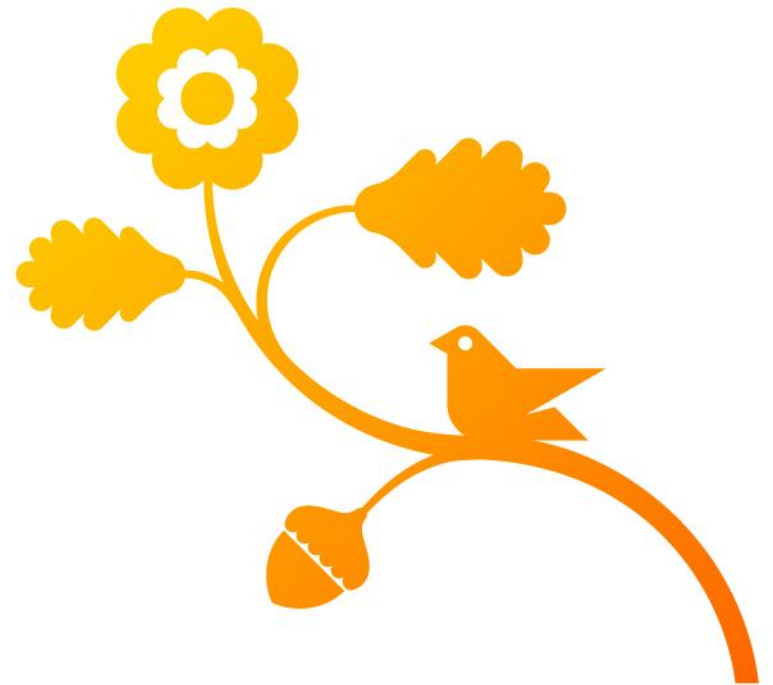

Töötleva tööstuse laenu- ja liisinguportfelli jäägi suhe müügitulusse on viimase 10 aasta madalaimal tasemel. Keskmine intress rekordmadalal tasemel.

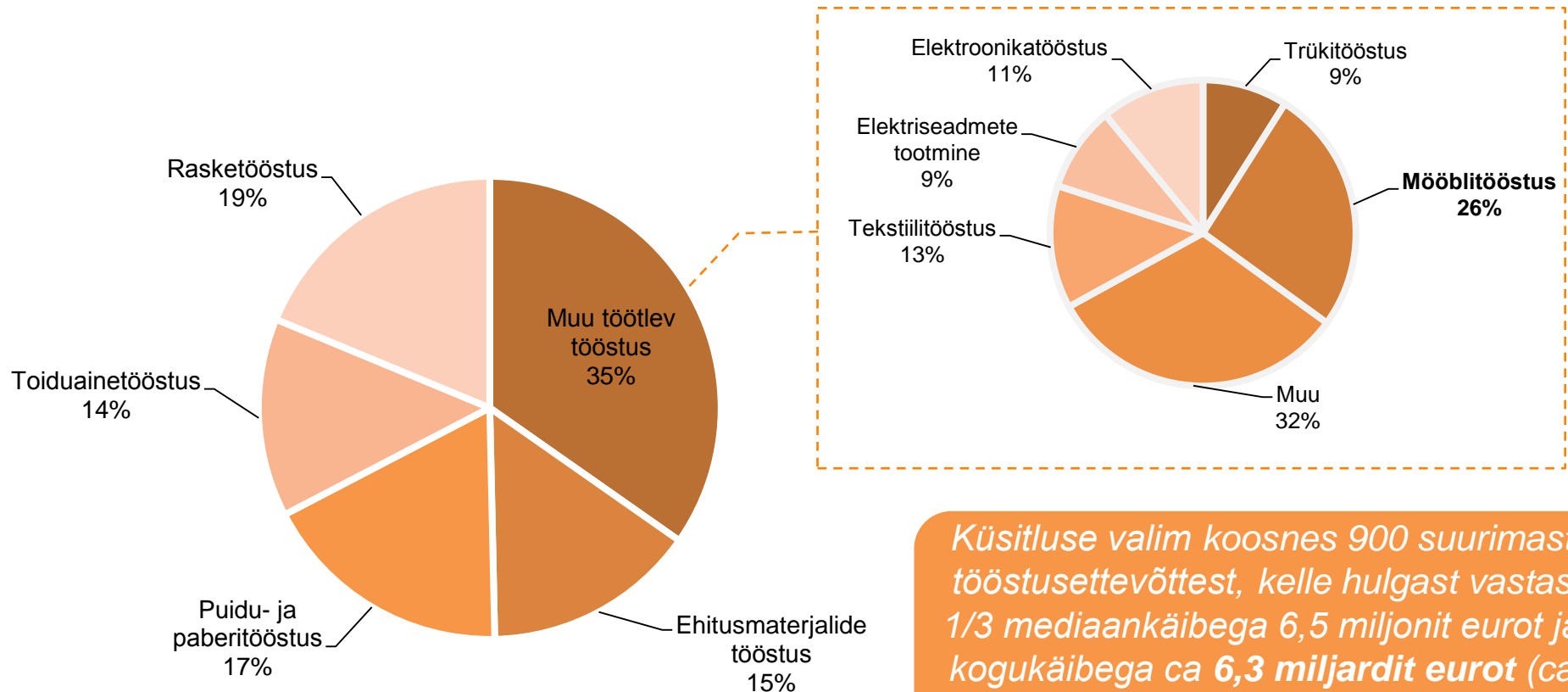
*2014 hinnanguline müügitulu ja sellest lähtuvad suhtarvud põhinevad Statistikaameti lühiajastatistika muutusel

Allikad: Eesti Pank, Statistikaameti aasta- ja lühiajastatistika

Küsitluse tulemused

Uurisime ligi 300 tööstusettevõtte arvamusi

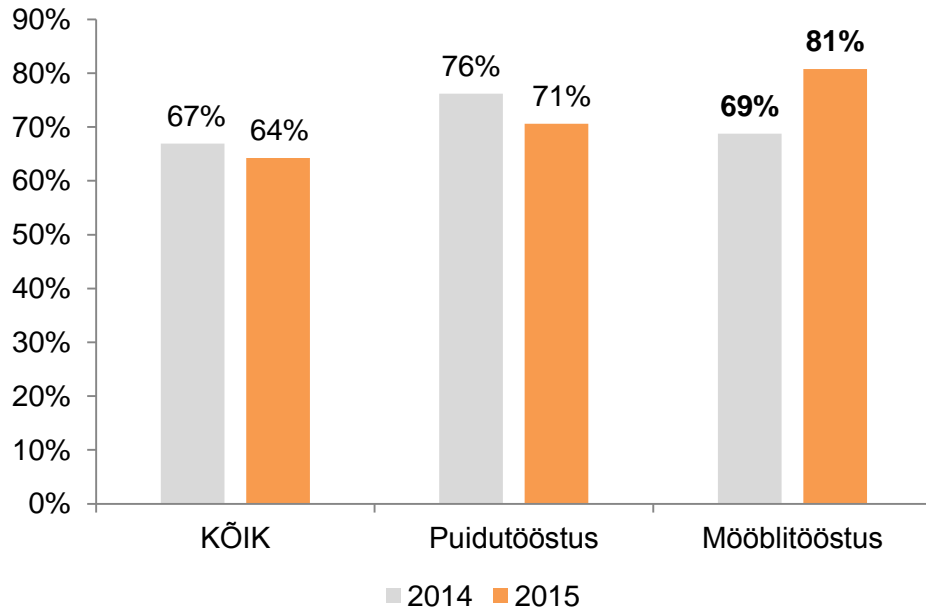

Küsitluse valim koosnes 900 suurimast tööstusettevõttest, kelle hulgast vastas 1/3 mediaankäibega 6,5 miljonit eurot ja kogukäibega ca 6,3 miljardit eurot (ca 55% töötleva tööstuse kogukäibest)

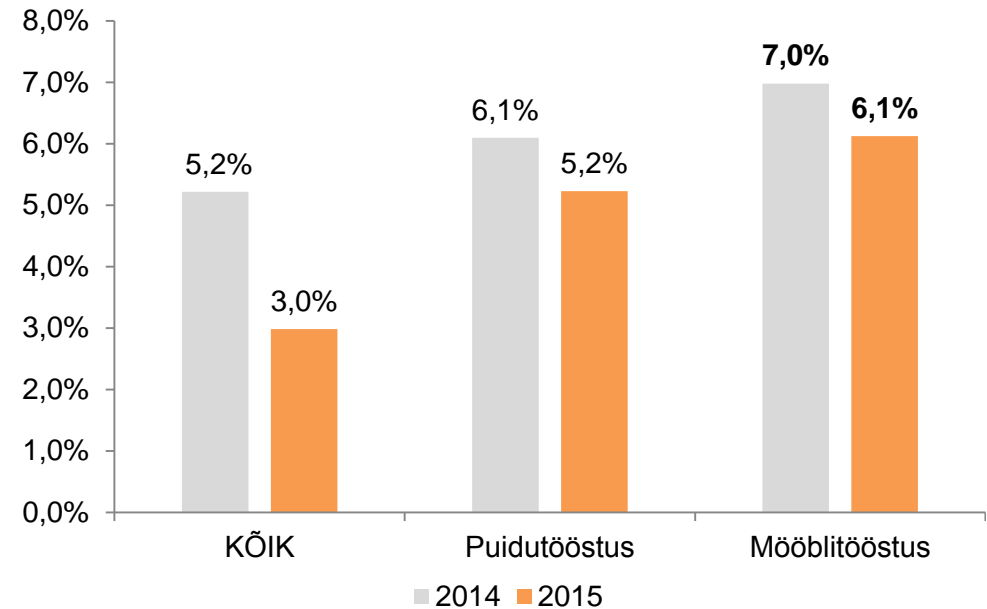
***Mööblitööstus:** Vastas 26 ettevõtjat mediaankäibega 5,2 miljonit eurot ja kogukäibega ca 200 miljonit eurot (ca 45% sektori kogukäibest)*

81% tootjatest plaanib käibekasvu, keskmiselt 6,1%

Mitu % ettevõtetest plaanib käibekasvu?

Plaanitav käibekasv*

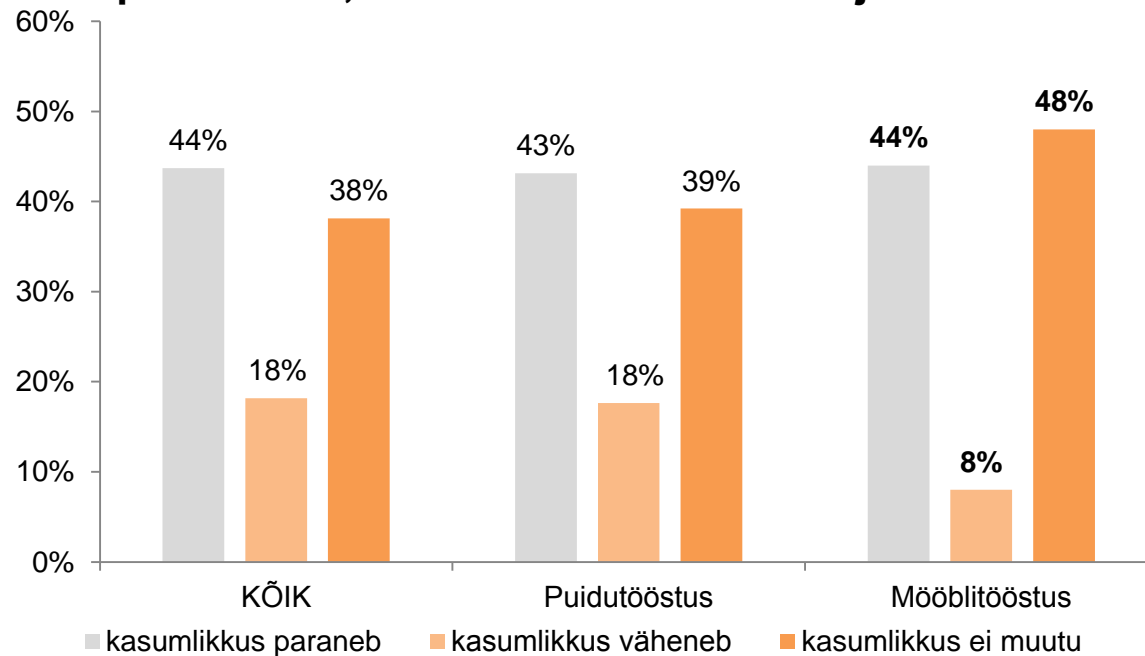
*käibega kaalutud keskmine kasv

Vastanud mööblitootjatest 4% (2014: 13%) prognoosib käibe langust ja 15% (2014: 19%) käibe samaks jäämist.

2014 plaaniti mööblitööstuses kasvuks +7,0%, tegelik +6,4% (Allikas: Statistikaameti lühiajastatistika).

44% mööblitootjatest prognoosib kasumlikkuse paranemist

Mitu % ettevõtetest prognoosib kasumlikkuse* paranemist, vähenemist või samaks jäämist 2015.a.?

*ärikasumlikkus = ärikasum / käive

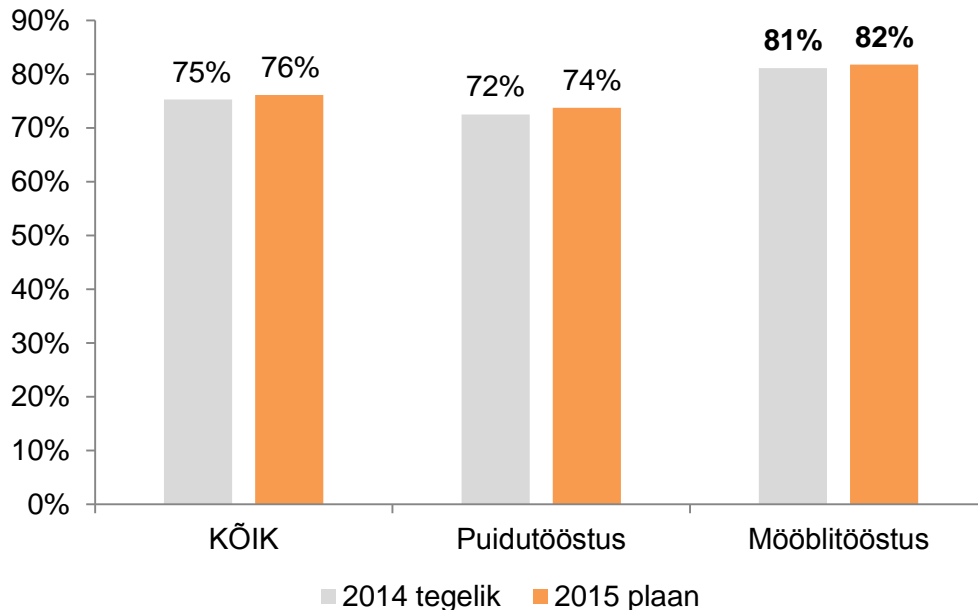
Kõik kasumlikkuse paranemist prognoosivad mööblitootjad plaanivad käivet tõsta – maht on oluline.

Kasumlikkuse paranemist prognoositakse rohkem väikeettevõtete seas.

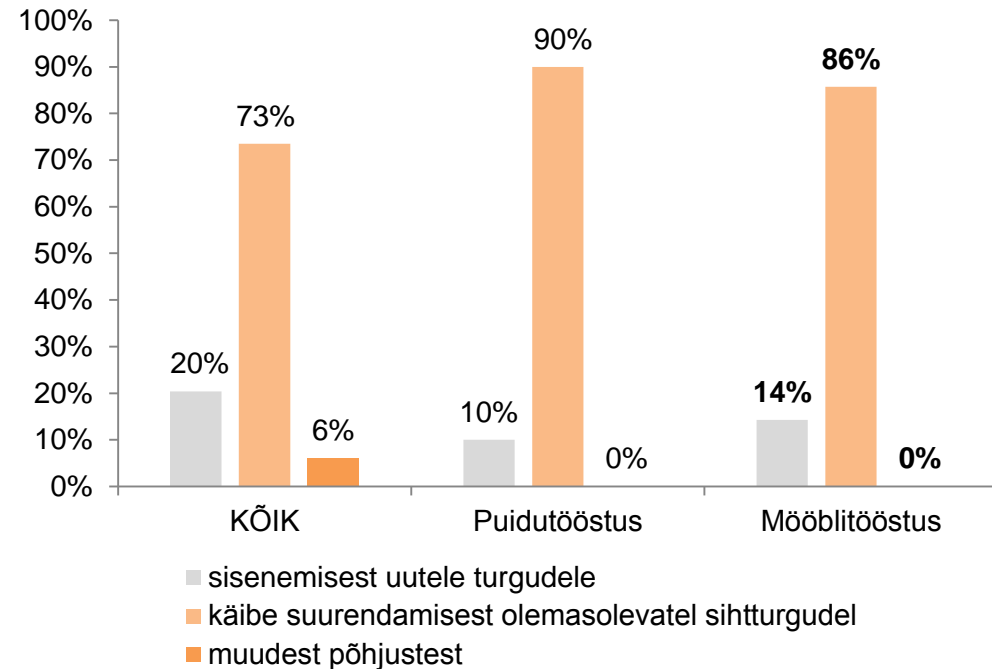
Kogukasumlikkus on aastaga langenud 2,5%lt 1,1%ni.

Ekspordi ambitsioon jätkuvalt kõrge, pilgud suunatud uutele turgudele

Ekspordi osakaal käibest

Millest tuleneb ekspordi osakaalu kasv? (% vastanutest)

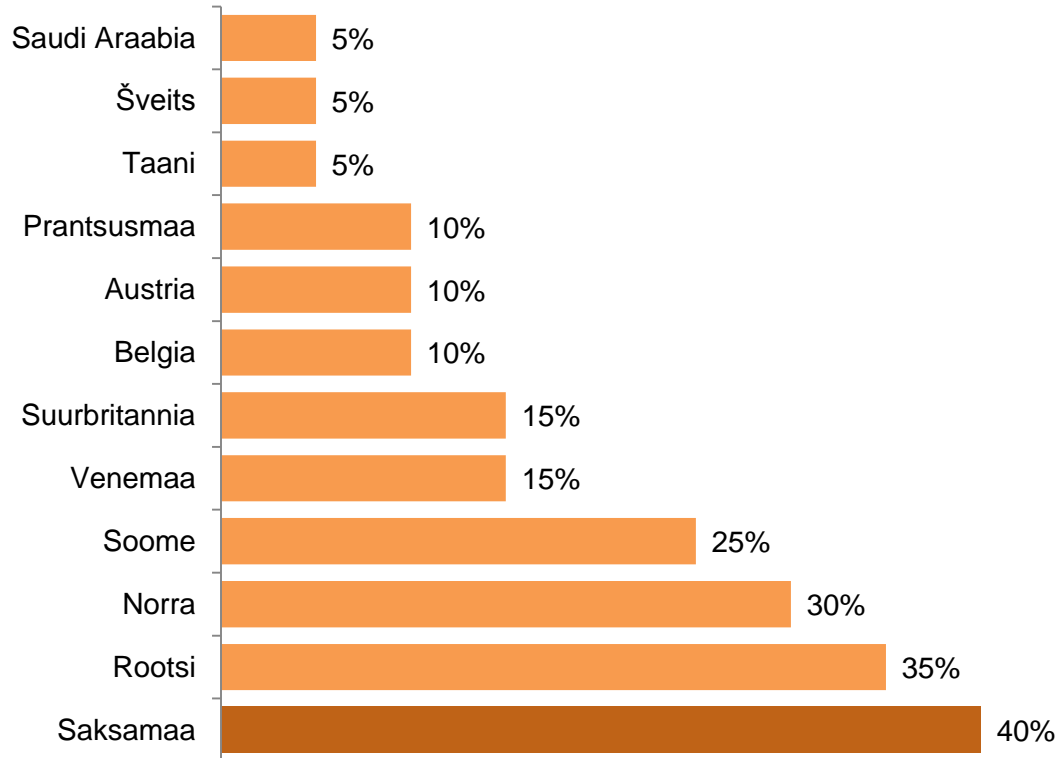

Ekspordi osakaalu kasvu plaanib 27% mööblitootjatest, 15% langust ja 58% osakaalu samaks jäämist.

Töötleva tööstuse tegelik ekspordi osakaal käibest oli 2013.a. ca 70% (Statistikaamet).

40% mööblitootjatest sihivad Saksamaa turgu

Millised on töösturite järgmised 3 sihtriiki? (% vastanutest)

Töötlev tööstus kokku

Rootsi	39%
Soome	38%
Norra	26%
Saksamaa	25%
Läti	15%

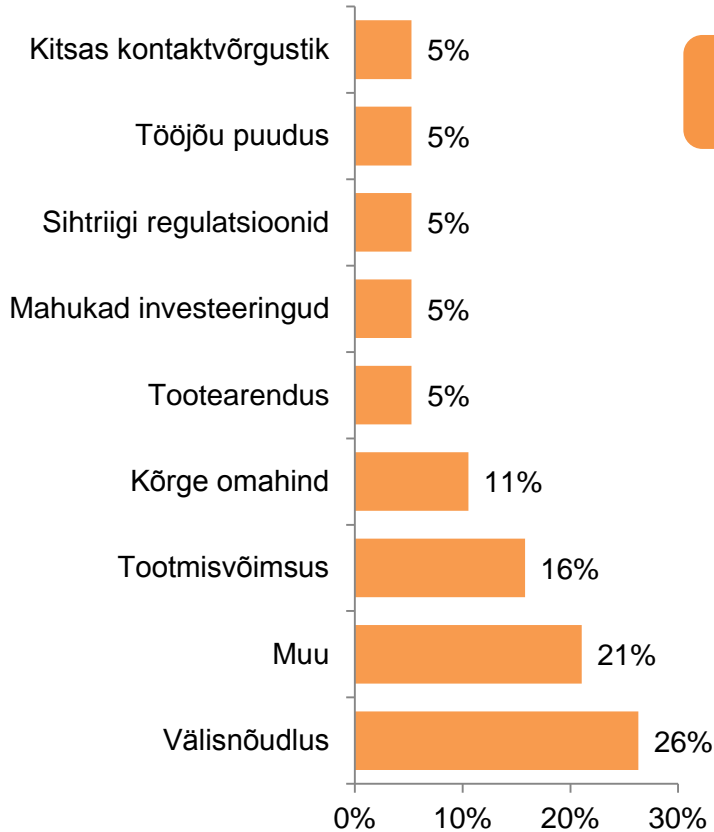
Puidutööstus

Saksamaa	25%
Rootsi	21%
Norra	18%
Holland	14%
Hiina	11%

Saksamaa on tõusmas oluliseks ekspordipartneriks.

Eksportööride peamiseks väljakutseks on välisnõudlus

Milline tegur piirab eksporti enim?

„Kaup läheb sisuliselt 100% ekspordiks.“

„Sisendite kallinemine: energia, tööjõud.“

„Mitte ainult eksporti vaid kogu tootmist takistab EL-i arulage bürokraatia ja aruandlus.“

„Keeruline majanduslik olukord nii Venemaal kui Soomes.“

„Sihtturgude geopoliitiline olukord.“

Töötlev tööstus kokku

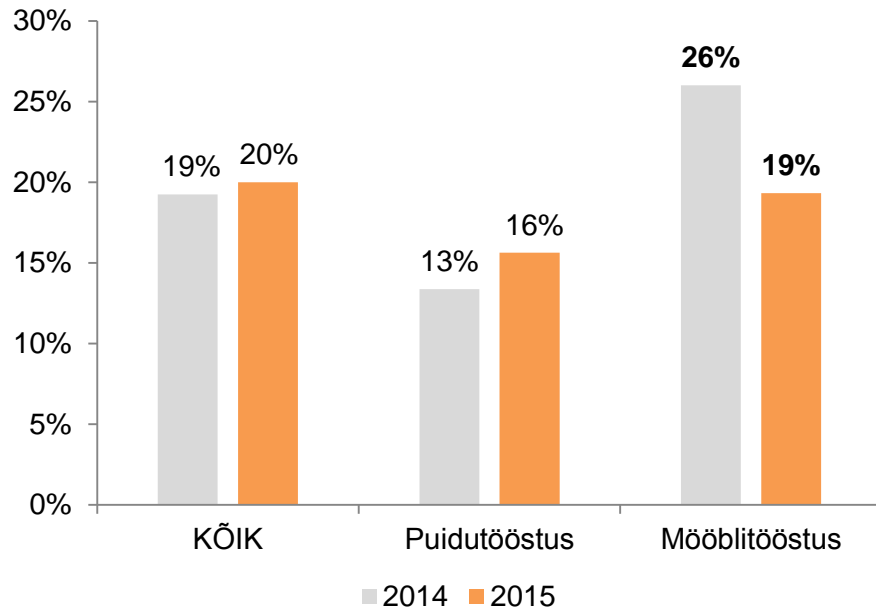
Välisnõudlus	30%
Tootmisvõimsus	12%
Mahukad investeeringud	8%

Puit

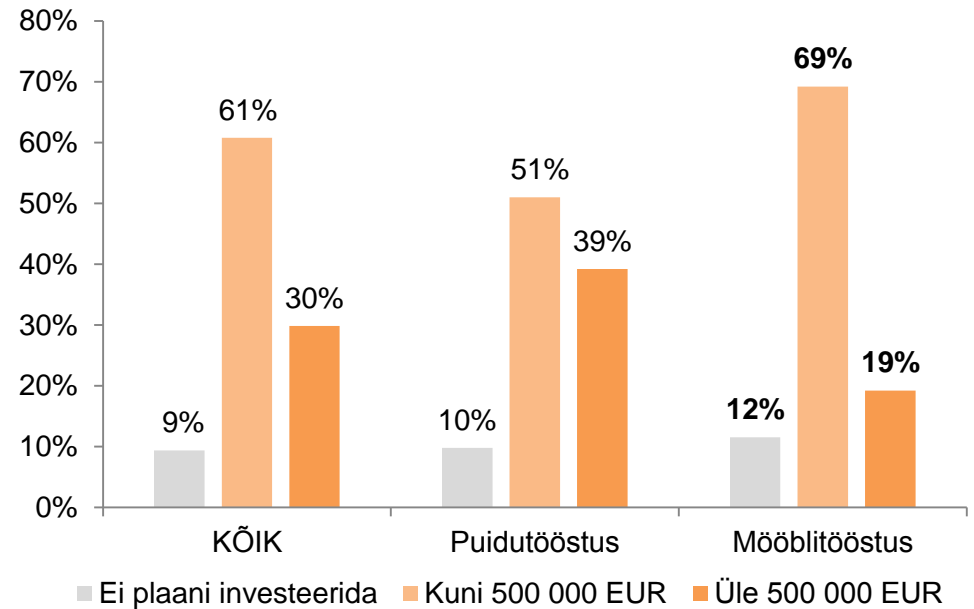
Välisnõudlus	30%
Mahukad investeeringud	23%
Tootmisvõimsus	15%

Vaba tootmisvõimsust napib, 88% mööblitootjatest plaanib investeringuid

Kui palju suudavad ettevõtted ilma investeringuteta käivet kasvatada?

Kui palju plaanivad ettevõtted investeerida?

Keskmine investeringute maht on 2015 kasvamas.

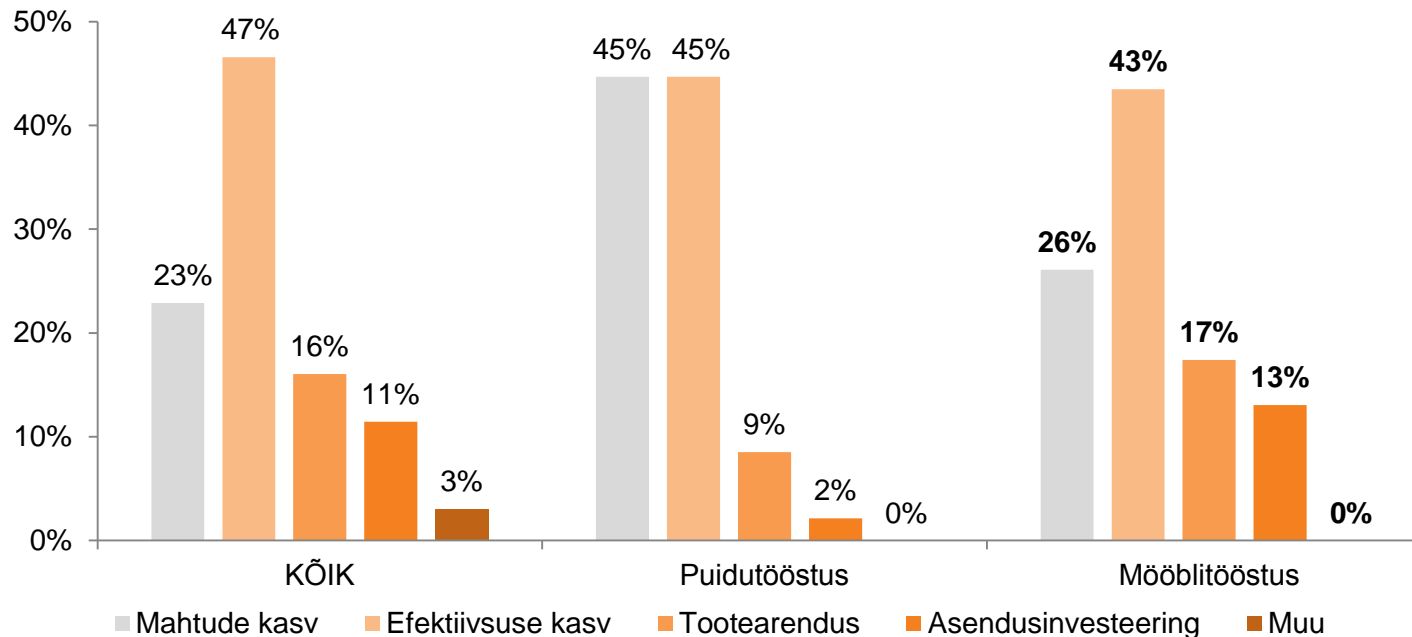
2015 plaanib 62% (2014: 40%) mööblitootjatest investeerida üle 100 000 EUR.

8% (2014: 0%) mööblitootjatest plaanib investeerida üle 2 MEUR.

2014 plaanis 7% mööblitootjatest investeerida üle 500 000 EUR.

Lisaks efektiivsusele on fookusesse tõusnud tootearendus

Millesse plaanivad ettevõtted investeerida?

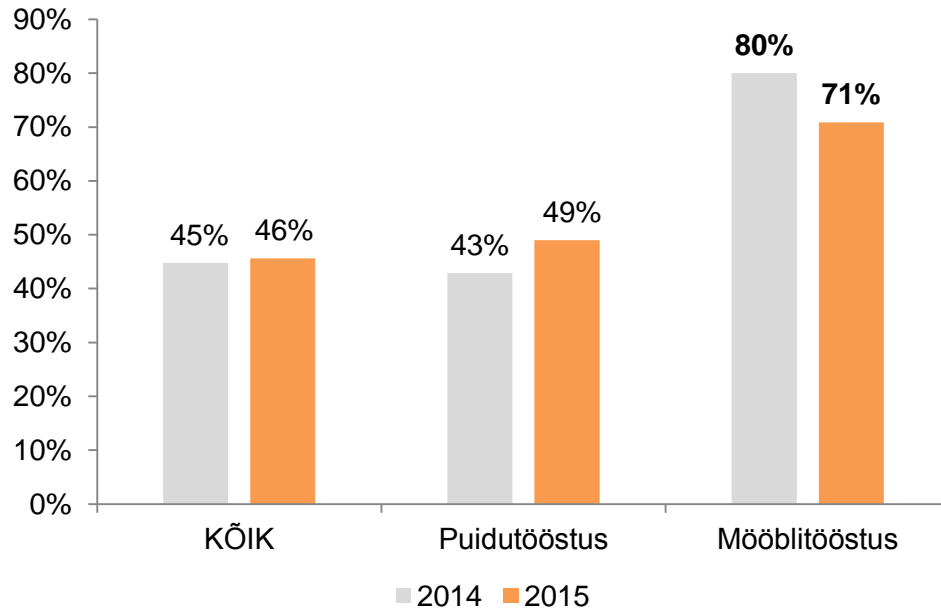
Kui 2014 ei plaaninud tootearendusse investeerida ükski mööblitootja, siis 2015 juba 17%.

Puidutööstuses on fookus võrdselt mahtude ja efektiivsuse kasvu.

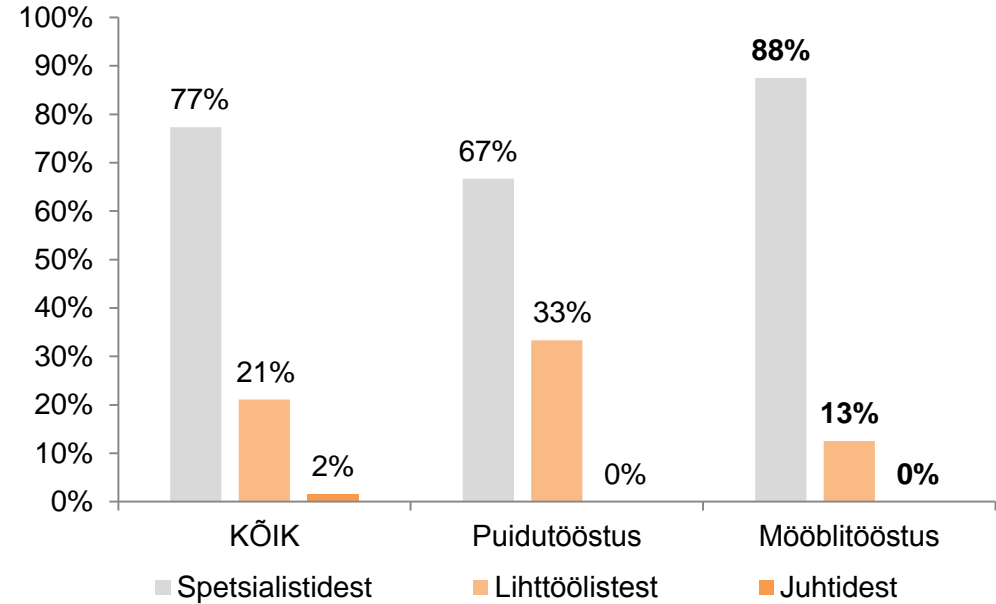
Töøjõupuudus – muutust ei ole

Puudus spetsialistide järele on süvenenud

Kas ettevõtete arengut piirab tööjõupuudus?

Millistest töötajatest on kõige enam puudus?

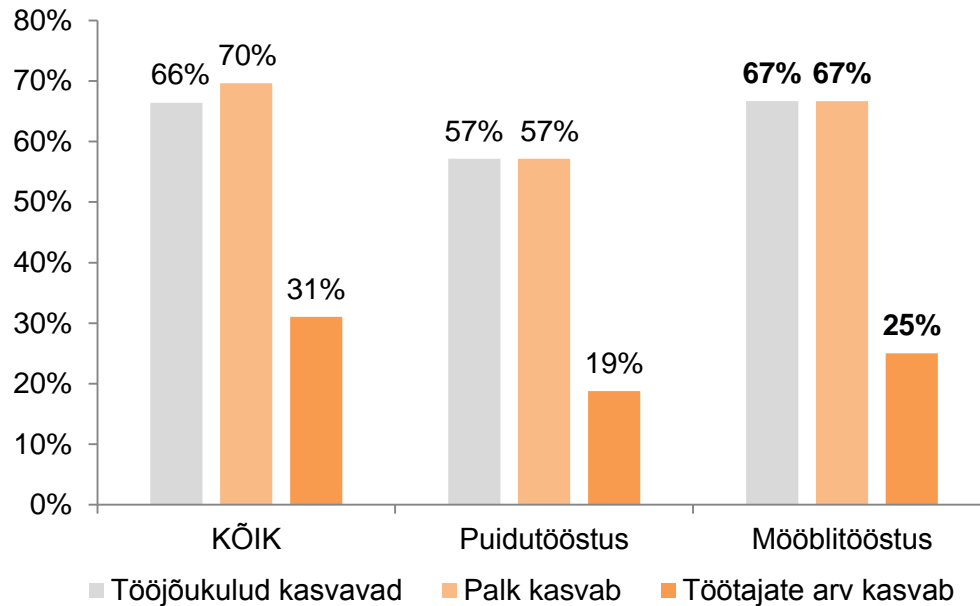

Enim napib tislereid, pingioperaatoreid ja tehnolooge.

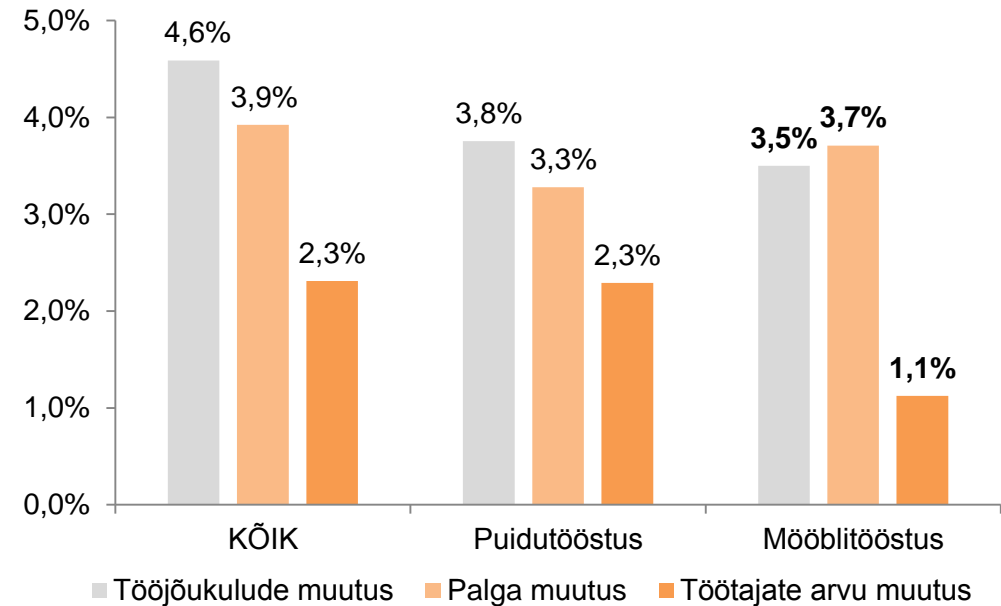
2014 vastas 82% mööblitootjatest, et neil oli spetsialistidest kõige enam puudus.

Palgakasv aeglustub

Kas tööjõukulud, palk ja/või töötajate arv kasvavad 2015?

Tööjõukulude, palga ja töötajate arvu muutus 2015

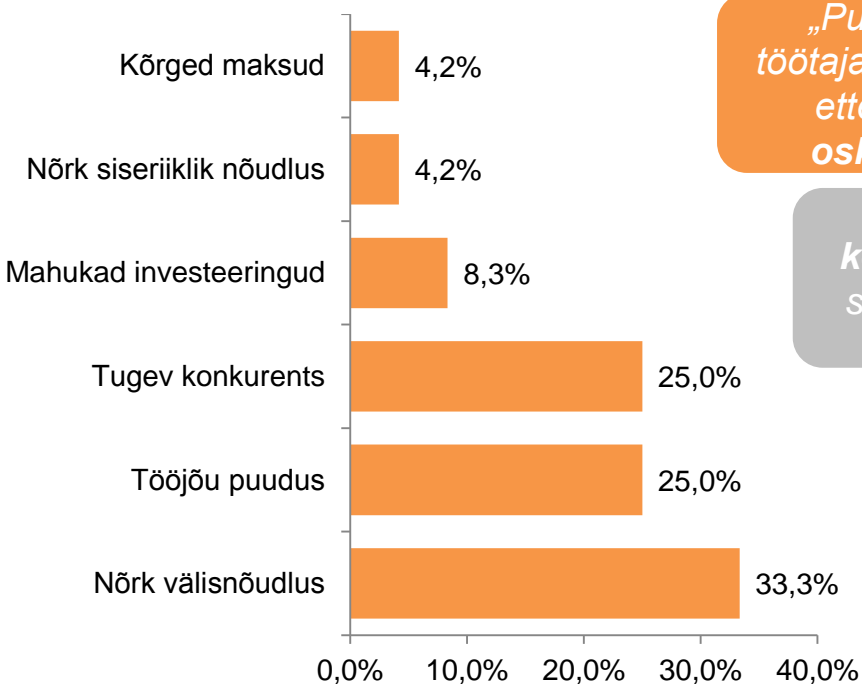

2014 planeeriti mööblitööstuses palgade kasvuks keskmiselt 6,3%. Kuidas läks? Brutopalk kasvas 7,7% (Allikas: Statistikaamet).

2015 planeerivad mööblitootjad keskmiseks palgakasvuks 3,7% (2014: +6,3%).

Nõrk välisnõudlus

Milline tegur piirab ettevõtte arengut enim?

„Puudus perspektiivikatest töötajatest, kellest oleks võimalik ettevõttesiseselt vajalikud **oskustöölised** koolitada.“

„Terves maailmas on palju **konkurente** ja kui nähakse, mis suund on, hakatakse sarnaseid tooteid valmistama.“

„Meie kaubal on oluliselt suuremad **transpordikulud** kui endistel Ida-Euroopa riikidel, kuna nende asupaik on soodsam.“

„Jõuline konkurents endistest **Idabloki riikidest** - toorme/energia hinnad odavamad, tööjõukulu samuti.“

„Keeruline majandusolukord Venemaal ja Skandinaavias.“

„Ebaproportsionaalselt suured **tööjõumaksud** ning regulatsioonid.“

„Mööblitootmine on väikse **marginaaliga**, kuid nõuab samas palju investeerimist ja arendamist. Riigipoolne abi siiani olematu.“

Töötlev tööstus kokku

Tugev konkurents	25%
Nõrk välisnõudlus	18%
Tööjõu puudus	10%

Puidutööstus

Nõrk välisnõudlus	30%
Tugev konkurents	24%
Tooraine kõrge või volatiivne hind	20%

Kokkuvõte

KÄIVE/KASUM:

Mööblitootjate kindlustunne on jätkuvalt tugev. 81% plaanib käibekasvu, 44% kasumlikkuse parandamist.

Mööblitootjad plaanivad keskmiselt 6,1% käibekasvu (2014: 7,0%)

Välisnõudlus on eksportööride suurim väljakutse (26% vastanutest), kuid finantseerimist ei peeta probleemiks

Statistikaameti lühiajastatistika näitab, et 2014 mööblitootjate tööjõukulud kasvasid 8,4%, kogukasum kahanes 52%

INVESTEERINGUD:

88% mööblitootjatest plaanib investeringuid.

Vabad tootmisvõimsused madalal tasemel (19%)

Investeeringute fookuses on efektiivsus (43%)

Panustatakse järjest enam tootearendusse (17%), tootmaks kõrgema lisandväärtusega tooteid

62% küsitletud mööblitootjatest plaanib investeerida üle 100 000 EUR

TÖÖJÕUD:

Tööjõupuudus – spetsialistid on hinnas

Tööjõupuudust tunnetab koguni 71% mööblitootjatest (eelkõige spetsialistidest) vs töötlevas tööstuses kokku 46%

Palgakasv ja sellest tulenevalt ka tööjõukulude kasv aeglustuvad, mööblitootjate 2015 prognoos vastavalt +3,7% ja +3,5%

Efektiivsusinvesteeringud vähendavad vajadust lihtsamate töörollide järele tööstuses

Ettevõtjakindlus: massiivset investeerimist hoiab tagasi ebakindel (välis)nõudlus. Finantseerimise kättesaadavus ei ole probleem.

Investeeringute vajadus püsib kõrge: kiire palgakasv toob kaasa lihtsamate tööde asendamise masinatega.

Materjaliga saate tutvuda ettevõtte infoportaalis
www.swedbank.ee/infoportaal